

REFERAT

for mødet den 21.11.2012, kl. 13:00 i Rådhuset, stuen, værelse 43/44

14. Pejlemærker for københavnske folkeskoler (2012-162636)

14. Pejlemærker for københavnske folkeskoler (2012-162636)

Udvalget skal tage stilling til forslag om fem pejlemærker for den faglige og oplevede kvalitet for den københavnske folkeskole.

INDSTILLING OG BESLUTNING

Børne- og Ungdomsforvaltningen indstiller til Børne- og Ungdomsudvalget,

1. at forslag til pejlemærker sendes i høring

PROBLEMSTILLING

Med budget 2011 blev det besluttet at nedsætte et Faglighedsudvalg, der havde til opgave at komme med bud på, hvad der skal til, for at den københavnske folkeskole kan styrke børn og unges læring. Faglighedsudvalget pegede i foråret 2011 blandt andet på, at der var behov for en tydeliggørelse af den politisk-strategiske ledelse og målstyring af folkeskolen - en større grad af politisk angivelse af retning for den københavnske folkeskole. Det skal ske med henblik på, at skoleledere og medarbejdere oplever, at der er en tydelig retning i København, og at alle arbejder hen mod større fælles mål.

Københavns Kommune arbejder generelt med fire styringsdimensioner: Faglig kvalitet, oplevet kvalitet, attraktiv arbejdsplads samt styr på økonomien. På baggrund af Faglighedsudvalgets arbejde fremlægges her forslag til pejlemærker for to af de fire styringsdimensioner: Faglig kvalitet og Oplevet kvalitet i den københavnske folkeskole. Pejlemærkerne skal fungere med udgangspunkt i den dialog- og tillidsbaseret ledelses- og styringsmodel. Den opfølgende dialog på skolerne skal således tage afsæt i pejlemærkerne, konkrete mål baseret på pejlemærkerne samt den relevante ledelsesinformation, data mv.

LØSNING

Forslaget til pejlemærker for folkeskolen er udarbejdet med afsæt i en dialog med skolelederne i København april 2012. I forlængelse heraf blev der nedsat en sparringsgruppe bestående af Børne- og Ungdomsborgmester Anne Vang, en repræsentant fra Skolelederforeningen og en skoleleder fra hvert område. Sparringsgruppen skulle med afsæt i dialogmødet drøfte, hvordan en retning for folkeskolen kunne udtrykkes på en måde, der skaber tydelighed og samtidig giver rum for dialog. Resultatet af sparringsgruppens arbejde er sammenfattet i de fem foreslåede pejlemærker. Tilblivelsesprocessen er på den måde en illustration af, hvordan den dialogbaserede ledelse er tænkt praktiseret.

Pejlemærkerne

De fem pejlemærker anlægger et samlet perspektiv på, i hvilken retning de københavnske skoler skal bevæge sig. Pejlemærkerne er udtryk for et helhedssyn på børnene og de unge – de skal blive fagligt kompetente og kunne klare sig videre frem i uddannelsessystemet og samtidig udvikle de sider af deres livsduelighed, der har at gøre med sociale og personlige kompetencer. Det sikres ved, at undervisningen tilrettelægges efter, hvordan børn og unge lærer bedst – blandt andet gennem et større praktisk element i undervisningen – og ved, at de har gode kammerater på skolen. Faglighed og trivsel understøtter hinanden.

I en styringsmæssig sammenhæng er det tanken, at pejlemærkerne angiver retningen for områdechefernes dialog med skolelederne om udviklingen på skolerne og om et eventuelt behov for

målrettet support. Som konsekvens heraf vil pejlemærkerne også styre organiseringen af kommunens kvalitetsrapporter.

De fem pejlemærker er:

Faglighed

Alle elever skal være dygtigere

Udgangspunktet er, at alle børn skal blive så dygtige som de kan. Det gælder både fagligt, personligt og socialt. Livsduelighed bliver her et centralt begreb.

Ungdomsuddannelse

Alle elever skal gennemføre en ungdomsuddannelse

Det er nationalt målsat, at 95 % af en årgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse. Opgaven for folkeskolen er derfor at give eleverne gode kundskaber, udvikle og bevare deres lyst til at lære og hjælpe dem til at træffe de rigtige valg, således at de er i stand til at påbegynde og fuldføre en ungdomsuddannelse.

Chancelighed

Betydningen af social og etnisk baggrund skal mindskes. Der skal ikke udskilles flere elever til segregerede tilbud

I København er der en særlig udfordring i at mindske betydningen af social og etnisk baggrund i forhold til faglige resultater, uddannelsesparathed og generel livsduelighed. Samtidig er det vigtigt, at så mange som muligt bevares i folkeskolens brede fællesskab.

Trivsel

Alle elever skal have et godt skoleliv, hvor de trives

Eleverne tilbringer ti betydningsfulde år af deres liv i skolen. Her skal de trives og udvikle sig. De skal opleve en glæde ved at gå i skole, der motiverer og understøtter deres læring.

Tillid og attraktivitet

Tilliden til skolerne og respekten for professionel viden og praksis skal højnes, så forældrene i København vælger folkeskolen

For at fastholde forældrene i folkeskolen og dermed sikre en fortsat sammenhængskraft i samfundet er det nødvendigt at styrke forældrenes tillid til folkeskolen og øge respekten for lærernes professionelle viden og praksis.

En succesfuld brug af pejlemærkerne forudsætter, at politikere, forvaltning, ledere, lærere og forældre indgår i evalueringsfællesskaber, der kan ses som et led i den dialogbaserede ledelsesmodel. Dialogen tager udgangspunkt i de erfaringer og resultater, der er opnået på de enkelte skoler. Der har eksempelvis den 11. oktober 2012 været afholdt et dialogmøde mellem skoleledere og BUU, hvor pejlemærkerne blev præsenteret, og hvor skolelederne bidrog med input til det videre arbejde med pejlemærket chancelighed. Bilag 1 indeholder en opsamling på dialogmødet.

Pejlemærkerne vil i givet fald indgå som bilag 1 i Styrelsesvedtægt for folkeskolen i Københavns Kommune og dermed erstatte Målsætning for arbejdet i de københavnske folkeskoler.

ØKONOMI

Indstillingen har ingen økonomiske konsekvenser

VIDERE PROCES

Indstillingen foreslås sendt i høring i 6 uger hos skolebestyrelser, Skole og Forældre, Brug Folkeskolen, Fællespædagogisk Råd, Københavns Lærerforening, Københavns Skolelederforening, Københavns Fælles Elevråd og Danske Skoleelever.

Pejlemærkerne vil fremover danne grundlag for opbygningen af kvalitetsrapporterne, skolernes kvalitetsudviklingssamtaler samt indgå i det nye koncept for resultatløns for skoleledere.

Else Sommer

/Camilla Niebuhr

BESLUTNING

Indstillingen blev godkendt efter afstemning med følgende resultat:

For stemte 8 medlemmer: A, B, C, F og Ø.

Imod stemte 2 medlemmer: O og V.

Ingen medlemmer undlod at stemme.

Rasmus Jarlov (C), Karin Storgaard (O) og Cecilia Lonning-Skovgaard (V) ønskede følgende tilført beslutningsprotokollen: "Vi mener, at BUU burde være ambitiøs nok til at sætte konkrete kvantificerbare mål for samtlige 5 pejlemærker".

BILAG

[1. Chancelighed - barrierer og løsningsmuligheder fra dialogmøde BUU og skoleledere](#)

1. CHANCELIGHED - BARRIERER OG
LØSNINGSMULIGHEDER FRA DIALOGMØDE BUU
OG SKOLELEDERE

Chancelighed - barrierer og løsningsmuligheder fra dialogmøde BUU og skoleledere

På dialogmødet med skoleledere 11. oktober 2012 fremkom en række input fra skolelederne, dels formuleret som barrierer for at skolerne effektivt kunne håndtere ønsket om større chancelighed, dels som mulige løsninger på udfordringen.

Disse input opregnes nedenfor, og de indgår i det videre arbejde i forvaltningen med støtte en øget chancelighed.

Barrierer	Uddybning og evt. løsningsmuligheder
<i>Forhold relateret til barnet/familien</i>	
Forældre opfattes sjældent som en ressource	Vigtigt med fokus på forældrenes rolle, herunder se på andre kompetencer hos tosprogede forældre, så de også bliver en ressource. Vigtigt, at BUU styrker systematikken i forældresamarbejdet.
Forældrepres i retning af segregering	Ikke alle forældre der er ressourcestærke (økonomisk) har tæt tilknytning til deres børns skolegang. Det er imidlertid den gruppe forældre, der stiller de største krav til lærere/skolen Forældre kan af og til have svært ved at forstå, hvorfor skolen bruger forholdsvist mange ressource på de "svage" elever, idet det tager ressourcer fra arbejdet med deres børn.
<i>Forhold relateret til overgange</i>	
Skole-fritidshjem	En klynge pr. skole ville lette det vigtige samarbejde i overgangsfasen Man bør udvikle sammenspillet mellem skole og fritidstilbud som en del af det at koble det faglige og det sociale. der bør være krav om, at fritidsområdet skal være aktive medspillere. Problematisk, at der er mange fritidshjem tilknyttet hver skole
Skole-ungdomsuddannelse	Vigtigt for at øge chanceligheden, at skolerne styrker samarbejdet med erhvervsliv og erhvervsskoler, så ikke alle elever forventes at skulle tage en gymnasial ungdomsuddannelse. Eleverne er ofte mere egnede til ikke-boglige uddannelses tilbud. I Indre By og på Østerbro handler det også om UU-vejledernes og skoles rolle i forhold til dialog med forældrene, således at det gøres klart for forældrene, at gymnasiet ikke er det rigtige tilbud for alle elever. Derfor kan man med fordel sætte ind med øget vejledning i udskolingen, som netop tager udgangspunkt i den enkelte elevs potentiale/ønsker. I dag er gymnasierne præsenteret på skolerne – det er erhvervsuddannelserne ikke.
<i>Forhold relateret til dagtilbud og skoler mv.</i>	
Kultur, der ikke giver rum til alle børn (køn, etnicitet, social baggrund)	Hos nogle lærere sker der en legitimering af stigmatisering af elever, mens andre mestrer at lave gode læringsmiljøer.

Barrierer	Uddybning og evt. løsningsmuligheder
Manglende transparens i undervisningen	undervisningen skal være tydelig (transparent og med klare mål) og samtidig varieret (holddannelse, tværgående temaer etc.) – det er en stor udfordring Behov for, at lærerne i højere grad er villige til at tale om deres praksis
Manglende kompetencer til at identificere og håndtere børn og unge med udfordringer	<p>Det er ikke nødvendigvis tosprogsproblematik, der er mest centralt, men spørgsmål om, hvor stærk en socioøkonomisk baggrund eleverne har. Det kommer til at ligne en tosprogsproblematik netop fordi mange elever har en svag socioøkonomisk baggrund.</p> <p>En udfordring for specialskolerne er, at de oplever at en stor andel af de tosprogede børn, som de modtager fra almenskolerne er 'fejldiagnosticeret' på grund af de test, der anvendes på skolerne. Testene fokuserer bl.a. på sproglig udvikling, og i forhold til det tosprogede børn kan man ikke forvente, at de har udviklet et dansk som andetsprog, der svarer til hvad et tilsvarende barn med dansk som modersmål har. Der er altså behov for at se på testen, for at undgå at børn bliver sendt frem og tilbage mellem skolerne og evt. inddrage ressourcecentre på almenskolen. Det er også problematisk i forhold til forældrene.</p> <p>Man bør være opmærksom på at adskille tosprogethed fra resourcesvaghed, selvom der ofte er sammenfald. Det giver bedre potentiale for en mere målrettet indsats.</p> <p>Gerne forskning på tosprogede drenge fra socialt udsatte hjem – de er ikke dårligere begavet, så hvorfor agerer man reelt som om, det var tilfældet fra start?</p> <p>Ressourcecenter og socialrådgiver bistand har været centrale tiltag for at styrke arbejdet med chancelighed ved dels at frigøre skoleledelsens sagsbehandling, dels at sikre det tværfaglige arbejde (herunder den direkte sparring mellem sagsbehandlere og det pædagogiske personale).</p> <p>Progressionen i resultaterne i nationale test skal kunne måles</p> <p>Ønske om at den enkelte skole får data på hvilke børn, der er sociale kriterier på lige som på de tosprogede børn. Det vil give skolerne større mulighed for at målrette deres indsats så tidligt som muligt i børnenes skoleliv.</p> <p>Et vigtigt redskab til at styrke chancelighed er kompetenceudvikling af skolens medarbejdere. Her var forslaget fra gruppen, at man tematiserer sommeruniversitetet fx med chancelighed som tema. Hermed undgås det, som nogle i gruppen kaldte 'spredt fægtning' i forhold til indholdet af programmet for sommeruniversitetet.</p>
Utidssvarende fysiske rammer	Chancelighed handler også om lokaler, indretning af skoler
For megen individuel fokusering	Sociale fællesskaber er forudsætningen for chancelighed
Manglende relationelle kompetencer hos lærerne	Den enkelte lærer, der har stærke relationelle kompetencer, har den største betydning for de elever, der skal bryde den sociale arv. Problemstillingen kommer i denne sammenhæng til at handle om, hvordan man får skaffet de lærere, der har disse relationelle kompetencer.
Uhensigtsmæssig lektielæsning	<p>For stort pres på de resourcesvage forældre</p> <p>For at tage "presset" fra de resourcesvage forældre er det vigtigt at skolen fastholder fokus på at understøtte faglighed (f.eks. ved lektiecaféer). En ide kunne være, at lektiecaféen ikke udelukkende er åben efter skole, hvor nogle elever oplever</p>

Barrierer	Uddybning og evt. løsningsmuligheder
	<p>det som en straf at skulle derhen, mens andre leger eller holder fri. Der er gode erfaringer med, at eleverne holder fri, og så kommer tilbage til skolen tidligt på aftenen for at kunne fordybe sig i lektierne.</p> <p>En anden tilgang i forhold til at øge chanceligheden er simpelthen at retænke hele lektiebegrebet.</p> <p>Lektieintegreret undervisning (stop med at tale om lektiefrihed) vil styrke chanceligheden</p>
Meget stort spænd i klassen	<p>I Indre By/Østerbro er forskellen mellem de mange dygtige elever og de relativt få ressourcetsvage meget stor. Det gør det vanskeligt for skolerne at arbejde med problematikken</p> <p>Den rette blanding af eleverne i klassen er vigtig</p>